

Catalunya

Situació i relleu.

Catalunya és la comunitat autònoma espanyola situada al norest de la península ibèrica. Limita al nord amb França, a l'est amb el mar Mediterrani, al sud amb la Comunitat Valenciana i a l'oest amb Aragó.

En el relleu de Catalunya s'organitza en tres unitats de relleu:

- Els Pirineus, amb formes escarpades i muntanyes que roquen els 3.000 metres, que s'extenen al llarg de 250 Km.
- Sistema mediterrani, on es distingeixen dues serralades paral·leles al mar que acaben a la zona tarragonina.
- Depressió central, al centre de la Comunitat Autònoma a terres de Lleida.

Clima.

A Catalunya s'hi distingeixen dos grans zones climàtiques:

- Zona humida, a la zona dels Pirineus, amb precipitacions superiors als 600mm anuals, estius frescs i hiverns freds.
- Zona seca, a la costa i nucli de la depressió, caracteritzada per ser seca amb precipitacions inferiors als 600mm anuals. Un clima propiament mediterrani a les costes, estius llargs i secs amb hiverns molt suaus i grans precipitacions a la tardó.

Economia.

Estructura industrial. El perfil de la seva població activa coincideix amb el dels països més desenvolupats (sector primari: 3%; sector secundari 37%, sector terciari: 60%).

El sector agrícola presenta totes les característiques d'agricultura de mercat amb una gran productivitat en funció de la creixent demanda

A la Catalunya humida els cultius més característics són els de blat, patates, i farratges.

Mentre que a la seca es desenvolupen les espècies pròpies de l'agricultura mediterrània (oliva, vinya i cereals).

El sector industrial català es concentra en quatre grans grups:

Metalurgia, construcció, sector químic, y tèxtil, aquest últim de gran tradició.

Els serveis ocupen també un lloc primordial, esmentarem alguns per ordre d'importància: serveis comercials (incluint el turisme), transports i comunicacions, serveis públics i el servei domèstic.

Cal dir que el turisme ha adquirit des de la dècada de 1970 un auge extraordinari, amb increments anuals inclús en els últims anys. Entre 10 i 12 milions de turistes arriben anualment a Catalunya molts d'aquests es concentren a la Costa Brava i a les platges de Salou i Cambrils.

Folklore.

Entre les dances hi sobresurt la sardana, que es balla a tot el territori al ritme d'una petita orquestra (cobla). Durant les fires i festes nombrosos pobles i ciutats de Catalunya fan aparició grups de dances populars catalanes: ball de bastons, ball del ciri, ball de faixes, e.t.c. També és tradicional formar torres humanes per grups de persones, que reben el nom de castellers.

Entre les festes més conegudes destaca el dia de Sant Jordi (23 d'abril) en el que és tradició comprar un llibre i regalar una rosa a les persones estimades.

Gastronomia.

La gastronomia catalana és molt diversa. Destaquen dos plats populars i generalitzats també, a tota Espanya: el pa amb tomàquet i pernil, i la botifarra amb mongetes.

Els plats de peix són tractats de moltes maneres. Per a acompanyar el peix destaca la salsa del romesco. També els arrossos tenen tractaments molt diversos entre el que destaca l'arros negre de l'Empordà. Entre els vins i caves s'hauria de mencionar els caldos del Penedès, del Priorat i des de dates recents la denominació d'origen del Raimat (Segrià).

Història.

A partir del segle VII a.C. es documenten per escrit i arqueològicament de les primeres

.

Jaciments arqueològics d'Empúries

cultures ibèriques així com els primers contactes amb els grecs a Empúries, i els fenicis.

Els romans van trepitjar per primera vegada la península l'any 218 a.C. iniciant la seva ocupació i posterior romanització del territori, sent la ciutat de Tarraco (avui Tarragona) la més important.

L'Edat mitjana suposà la formació de la nacionalitat catalana. Com a conseqüència de l'ocupació musulmana es crearan sobre el territori català actual dos grans zones separades a grans trets per la línia que traça el riu Llobregat. Al nord d'aquesta línia es va articular el feudalisme, mentre que al sud es desenvolupa la cultura islàmica. Serà Ramon Berenguer IV qui encapçalà la dinastia catalana de la Corona d'Aragó. La independència real de Catalunya tingué lloc al segle X quan el comte de Barcelona Borrell II deixà de prestar jurament de fidelitat als reis francs. A partir del segle XIII començà l'expansió catalana cap al sud i per el Mediterrani gràcies a Jaume I el conqueridor.

Durant l'edat moderna, sota la monarquia dels Àustries, Catalunya va continuar amb les seves institucions pròpies i amb la seva sobirania política, però no pogué evitar els conflictes greus amb la monarquia durant els segles XVII, que es van traduir en la denominada guerra dels segadors. Als inicis del segle XVIII, com a conseqüència de la seva participació a la guerra de secessió espanyola contra Felip V, Catalunya va perdre la seva sobirania política, legislativa i fiscal i totes les seves institucions.

Durant el segle XVIII començà l'expansió demogràfica i econòmica, que quedà trencada a causa de la Guerra de la independència contra Napoleó. Durant la segona meitat del segle XIX, Catalunya va viure la seva revolució industrial. Durant l'últim terç del segle XIX es va assistir al ressorgiment del catalanisme polític, articulat entorn a la reivindicació de la sobirania perduda al segle XVIII. El catalanisme polític s'expressà també amb força durant la II República a través de dos grans partits: Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i la Lliga Regionalista. El 1932 es va aconseguir l'Estatut d'Autonomia i la instauració de la Generalitat republicana.

La guerra civil, d'altra banda va suposar un llarg període de retrocs econòmic, polític i cultural. A partir de principis de la dècada de 1960, va canviar la situació i va ser possible la edició de llibres i revistes en català. I van ser també aquests anys els d'expansió industrial i del màxim creixement de població, com a conseqüència de la immigració. Des de la recuperació de la democràcia, Catalunya es regeix per l'Estatut d'Autonomia amb acord a la Constitució de 1978.